

Читання

Розділ 2. Прагнемо зрозуміти своїх предків

Сьогодні
07.10.2024

*Урок
№18*

**Перевіряю свої досягнення. Підсумок за
розділом «Прагнемо зрозуміти своїх
предків». Михайло Прилуцький «Петрові
батоги»**

Сьогодні

Дата: 07.10.2024

Клас: 4-Б

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

Тема. **Перевіряю свої досягнення. Підсумок за розділом «Прагнемо зрозуміти своїх предків». Українська минувшина в легендах і переказах. «Петрові батоги»**

Мета: вдосконалювати навички читання творів, вчити працювати з книжкою, знаходити в ній відповіді на запитання; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення; збагачувати словниковий запас; навчати помічати незвичайне у звичайному; уяву, фантазію учнів, розширювати світогляд учнів; виховувати доброзичливість, шанобливе ставлення до оточуючих, до природи; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
07.10.2024

Емоційне налаштування.

Не урок, а справжнє свято,
бо полинем у світи.
Мандруватимем завзято,
юний друже, я і ти.
У поході будь уважним,
добре думай, не спіши!
Знай, що вчитись завжди важко,
легше буде у житті!

Сьогодні
07.10.2024

Організація класу. Гра «Створюємо настрій».

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

Я готовий до чого?

До успішної роботи!

Знаю...

- ❖ Назви міфи народів про створення світу.
- ❖ Які народи вважали творцем світу бога-Сонце?
- ❖ У міфах яких народів створення світу пов'язують зі світовим деревом, світовим яйцем, Першоптахом?
- ❖ Герої якого міфу піднялися у повітря?

Сьогодні
07.10.2024

Перевіряю свої досягнення. Розумію, можу пояснити...

Розумію, можу пояснити...

- ❖ Завдяки чому міфи збереглися до наших днів?
- ❖ Чому Дедал вирішив зробити пташині крила?
- ❖ Чому в міфах різних народів по-різному пояснюється створення світу?
- ❖ Чим оповідання відрізняються від міфів?
- ❖ Кого з слов'янських богів ви вважаєте найважливішим і чому?

Сьогодні
07.10.2024

Перевіряю свої досягнення. Вмію...

Вмію...

- ❖ Розказати, як виникли міфи.
- ❖ Коротко переказати, як у слов'янських міфах уявляли створення світу.
- ❖ Пояснити, хто такі Ра, Дана, Лада.

Сьогодні
07.10.2024

Перевіряю свої досягнення. Виявляю ставлення, почуття...

Виявляю ставлення, почуття ...

- ❖ Що тебе схвилювало, здивувало у прочитаному?
- ❖ Який міф тобі хотілося б розповісти рідним, до якого — зробити ілюстрацію?
- ❖ Міфи яких народів світу ти хотів б/хотіла б ще прочитати?

Сьогодні
07.10.2024

Роздивися «Дороговказ взаєморозуміння» на початку розділу. Що б ти хотів/хотіла до нього додати або змінити? Склади свій дороговказ. Обговори його з рідними і друзями.

1. Стародавню оповідь про виникнення світу, богів, фантастичних істот, людей, чудеса називають...

- легендою;
- казкою;
- міфом.

2. Творцем світу єгиптяни вважали ...

- птаха «великий Гоготун»;
- Бога Нуна;
- Бога Сонця Ра.

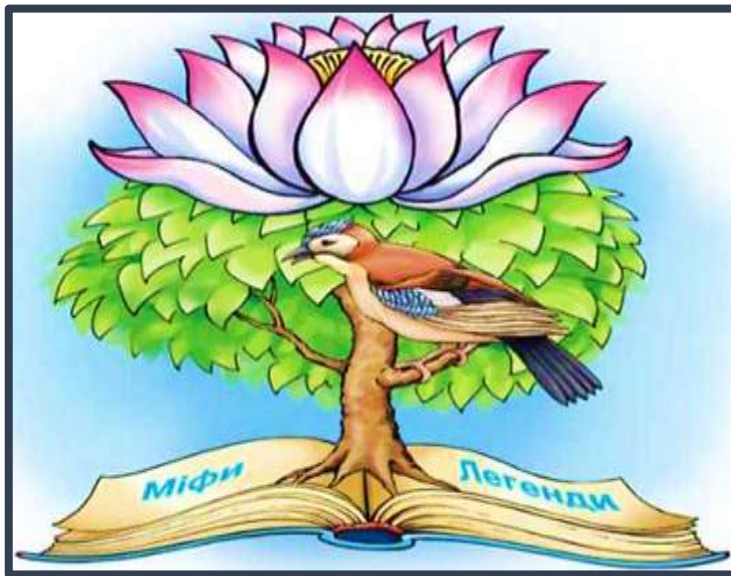

3. Утіленням одвічної мрії людства про крила став ...

- Ікар;
- Дедал;
- Мінос.

4. Дерево, що існувало до початку світу, в міфології називається ...

- міцним;
- світовим;
- давнім.

5. Герої якого міфу піднялися у повітря?

- Талос та Мінос;
- Дедал та Ікар;
- Дедал та Мінос.

6. Дана і Лада були богинями у міфології ...

- давньогрецькій;
- єгипетській;
- слов'янській.

7. Як називалась дивовижна квітка у творі «Створення світу»?

- фіалка;
- троянда;
- лотос.

8. Яким символом є зараз яйце у християн?

- Великоднього свята;
- Різдва Христового;
- Трійці.

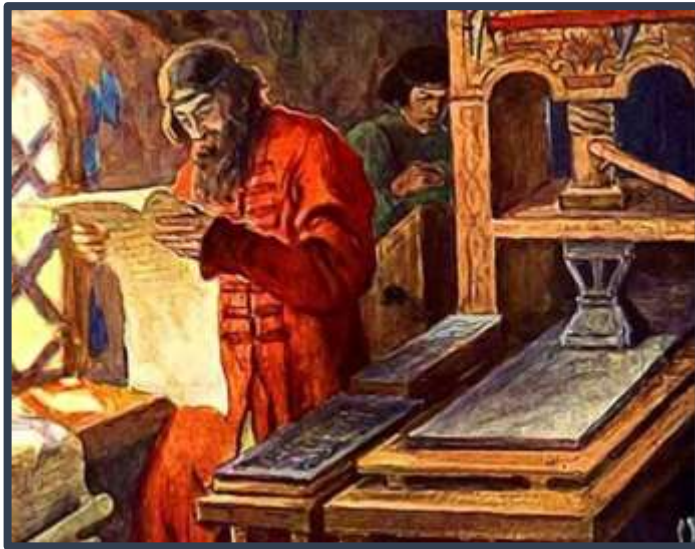
9. Чому Дедал вирішив зробити пташині крила?

- політати по небу;
- хотів бути вільним;
- хотів стати птахом.

10. Хто був першим друкарем в Україні?

- Мартін Купер;
- Олександр Попов;
- Іван Федоров.

11. Яке із медіа стало потужним засобом комунікації, засобом масової інформації?

- радіо;
- кінематографія;
- телебачення.

12. З якої країни був винахідник мобільного телефону?

- США;
- Україна;
- Великобританія.

Сьогодні
07.10.2024

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

Петрові батоги

Так уже повелося у тому селі. Одного годять на пастуха — не хоче, другий носа дере, третій таку ціну за корову заломив, що люди самі відмовилися. Довго никали по селу в пошуках чередника, доки не зустріли такого собі парубка Петра. Казали, що трохи він був несповна розуму, але тихий, сумирний.

— А що, Петре, — кажуть йому хазяї, — будеш людську череду пасти?

— Скільки за корову дасте?

— Стільки-то й стільки...

— Згоден... Тільки б мені іще нового сирицевого* батіжка...

«Звісно, дурнуватий, — думають про Петра. — Міг би щось і путніше попросити. Але навіщо йому той батіг? Чого доброго, ще корів почне ним без потреби шмагати. Обійдеться без батога...».

Але натомість пообіцяли Петрові штани нові на Покрову справити. На тому й порішили.

Жене Петро череду в поле, а самого гризоти доймають. Як же це так: пастух та без батіжка?

Відомо ж бо, що кожна Зірка чи Лиска неодмінно норовить у шкоду

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

вскочити. Чи в город чужий, чи в молоду посадку. Лягнув би перед нею Петро батіжком — хутенько крутнула б до череди. А то ще й роги до нього наставляє. Не буде ж він, справді, каменюками корів завертати.

От і бігає Петро з дня у день від одного до іншого краю пасовища, гейкає на корів — а толку з цього мало. Геть заморився, не знає, як і далі бути. А одного дня, якраз на Зелені свята, знесилів так, що впаав на межі і встати не може: ноги не йдуть.

Скільки так пролежав, не знає, череда тим часом зайшла в людські городи і такого глуму наробила, що не приведи Господи. Всю ярину витолочила.

«Все, капець мені, — думає Петро. — З'їдять мене хазяї. Ціле літо дурно на них робитиму. Піду повішуся, щоб не так соромно було...». Та й пошкандибав у густий верболіз над річкою Тетерів. Вибрав густу гілку, ліпшу вербу, зашморга зробив. Коли чує: ридає хтось у вербовому гіллі. Та ще так голосно і жалібно. Прогортає зело, дивиться — аж там дівчина сидить. І така гарна-прегарна. Синя сукня на ній аж міниться, а на голові ціла копиця золотавого волосся. Та ще й очі небесно-голубі.

— Хто ти і чого тут? — оторопів Петро. Дарма, що убогий, а дівоча краса і його приголомшила.

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

— Русалка я польова-а-а. Прийшла погойдатись на вербі, косами заплуталась, а звільнитися не можу-у-у... — А сльози так і ллються з її голубих очей.

— Перестань плакати, — каже Петро.

Видряпався на вербу, виплутав з гілля коси дівчини, самій допоміг донизу спуститися.

— Чого ж ти, — уже на землі допитується в неї, — сама польова, а на вербу лізеш?

— Бо охота, — блискає до нього голубими очима.

Той Петро з лица гарний був, дарма що трохи не того... Русалка ж цього не знала.

— Чим же мені віддячити тобі за поміч? — лукаво запитує в нього.

— Яка ж це поміч? — знизує той плечима. А сам очей з дівчини не зводить. Уже й забув, що вішатися хотів. Аж тут у голову думка йому стукнула.

— Батога б мені, — каже, — гарного.

— Батога?! — розреготалася дівчина на весь луг. — О-о-о-й, не можу... О-о-о-й, лишенько мені...

— Авжеж, батога...

Посерйознішала раптом, насупила темні бровенята.

Сонячні
вітрила
Сторінка

22

CIM
btX

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

— Гріх великий худобу батожити.
— Та я лише завертатиму корів, щоб у шкоду не йшли.
— То інша річ, — полагіднішала. — А глянь лише он туди, — показує на згірок.

Дивиться Петро, а там якесь довге та гнучке зілля не знати коли й повиростало. Пішов до нього. І польова дівчина за ним слідом. Бадилля те справді чимось на батоги схоже... Провела польова красуня по ньому рукою — голубі квітки з'явилися, на плетені китиці схожі.

Зламав Петро кілька гілок, пішов на корів поглянути. Забачивши його, худобина сама од шкоди одвертається. Озирнувся — а дівчини наче й не було, лише голубий серпанок полем в'ється.

Пригнав Петро своїми голубими батогами череду додому. Дивується люд: такої ситої, напасеної худоби давно не бачили.

Так і повелося в селі з тих пір. Звикли люди до високого зілля в лузі, яке відтоді почали звати Петровими батогами.

Звикли, що тепер Петро легко згоджувався стати до череди, а напасав її так, як ніхто доти. Доста заробив за три літа, щоб власне господарство мати.

Сонячні
вітрила
Сторінка

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батogi»

Дівка путня йому траплялася, одружитися міг. Але чомусь не прагнув до цього. Лише весни чекав з великим нетерпінням, а особливо Зелених свят.

Порозумнішав начебто... Проте до худоби зодягався у все найкраще, як на празник.

Пішли якомсь назирці за ним сільські парубки. Бачать: худоба мирно пасеться на луку, а пастуха ніде не видно. Зате у верболозі над річкою чується такий веселий сміх, аж виляски над водою йдуть.

І верби розколисуються, хоч вітру нема. Підкралися, аж то пастух Петро з небаченою голубою красунею на вербі гойдаються! Парубки аж роти з такого дива порозкривали. Подалися в село, щоб людям розказати і поглузувати з Петра. Тільки по слову хотіли вимовити, як одразу ж їм і заціпило. Дивляться на них люди і самі за животи беруться. Оце так! Оце-то сміхота! У всіх парубків язика... Петровими батогами... пе-ре-в'я-за-ні. Ох!...

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

Словничок

Сиріцевий батіг — прикріплений до держака ремінець із сиріці (міцної та еластичної шкіри), яким поганяють тварин.

1. Чому Петрові важко було стерегти худобу без батога?
2. Як Петро допоміг польовій русалці?
3. Як польова русалка віддячила Петрові?
4. Як народна легенда описує красу польової русалки?
5. Як були покарані парубки за те, що підглядали за Петром?

Сьогодні
07.10.2024

Пояснення домашнього завдання.

**Сонячні вітрила с. 21-23
виразне читання, стислий
переказ; с. 24 відповіді на
питання (письмово).**

**Аудіо, відео, фотозвіт виконаної
роботи надсилай на освітню
платформу Human.**

Бажаю успіхів у навчанні!

Сьогодні
07.10.2024

Опрацювання легенди «Петрові батоги»

3. Що попросив Петро, наймаючись пастухом?
А буханець хліба   Б нові штани
В сирицевий батіжок   Г калинову сопілку
4. Якого кольору квітки на петрових батогах?
А голубого   Б волошкового   В синього   Г бузкового
2. Поміркуй, чи можна вважати достовірними історії, про які йдеться в легендах і переказах.
3. З'єднай уривок з назвою твору.

Задумав був Бог винищити усякі плюгаві сотворіння: змій, жаб, ящірок. Та й загнав він усе те паскудство в один великий міх.

Прогортає листя, дивиться — аж там дівчина сидить. І така гарна-прегарна. Синя сукня на ній аж міниться, а на голові ціла копиця золотавого волосся. Та ще й очі небесно-голубі.

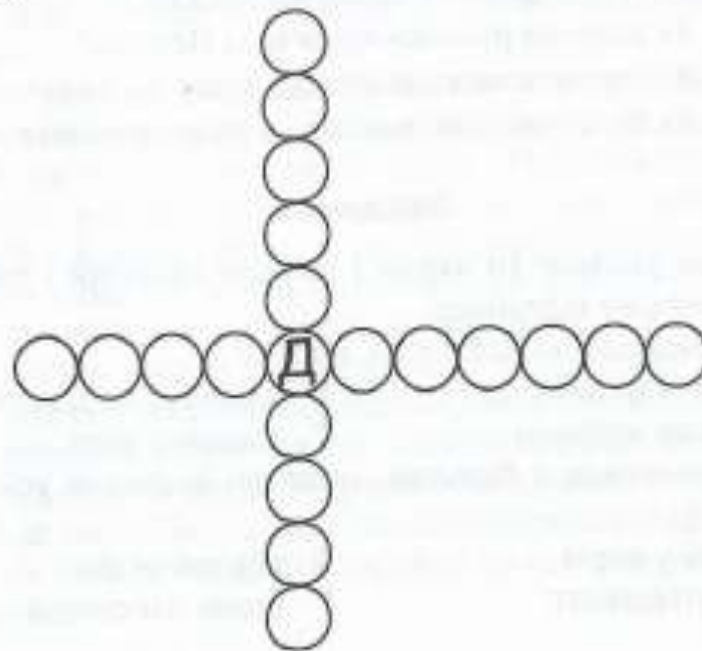
Старший брат забрав собі всю батьківську спадщину, не залишив молодшому нічого.

• • «Чому
в Чорному морі
вода
солоня»

• • «Про бузька»

• • «Петрові
батоги»

4. Запиши в чайнворд назви річок України, які починаються з літери Д.

Сьогодні
07.10.2024

Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Сьогодні
07.10.2024

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

*На уроці мені
дуже сподобалось.*

*На уроці мені
сподобалось.*

*На уроці мені
не сподобалось.*